

D. 535-6.

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTEKÓW W WARSZAWIE
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr 4548
DOLNOŚLĄSKIE

1. Obiekt

R A T U S Z

2. Czas powstania
XIV, ok. 1480,
1522-24, 1902-
1905

3. Miejscowość

LWÓWEK ŚLĄSKI

4. Adres

Rynek pl. Wolności

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo jeleniogórskie

gmina miasto

pow. LWÓWEK

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Löwenberg /do 1945 r./

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo wrocławskie

powiat Lwówek Śląski

8. Właściciel i jego adres

Urząd Miasta i Gminy

Lwówek Śl.

al. Wojska Polskiego 25

9. Użytkownik i jego adres

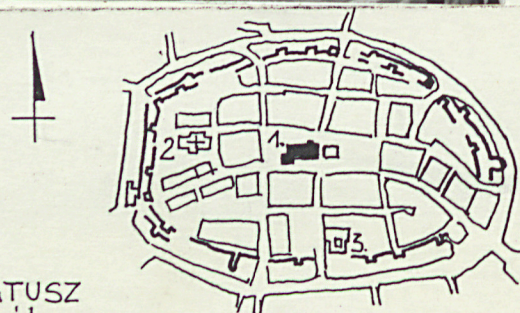
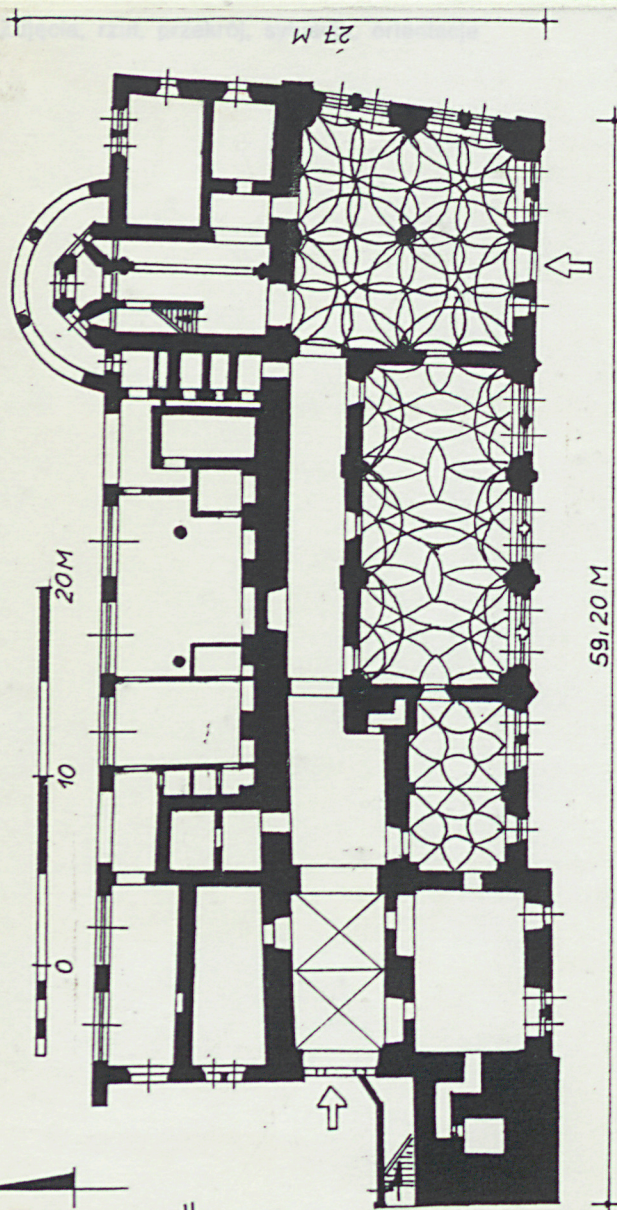
Biblioteka Publiczna

lokale usługowo-handlowe

10. Rejestr zabytków

Nr 62

data 29 III 1949 r.

1. RATYSZ

2. KOŚC. PARAF.

3. KOŚC I KLASZTOR
FRANCISZKAŃSKI

LWÓWEK. SYTUACJA.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Obiekt położony w centrum Lwówka, w bloku zabudowy śródrzynkowej, zajmuje w całości jej zachodnią partię. Od wsch. druga część bloku śródrzynkowego.

Budynek murowany z kamienia łamanego i cegły, na fundamentach kamiennych, częściowo tynkowany, częściowo licowany obrobionymi ciosami kamiennymi /wieża, fragm. elewacji pd./, częściowo podpiwniczony z poddaszem użytkowym, obramienia okien i portale kamienne /piaskowiec/.

Sklepienia - w piwnicach kolebkowe i krzyżowe, z kamienia łamanego, w parterze w 3 pomieszczeniach sieciowe /w sieni wsparte na 1 słupie/ w pozostałych kolebkowe i krzyżowe, oraz stropy płaskie, ceramiczne /w części pn./ na piętrze w jednej sali sieciowe, w pozostałych krzyżowe oraz stropy drewniane, belkowe.

Wieżba dachowa - nad częścią parterową płaskie na murach, nad częścią główną wieszarowa, nad klatką schodową kwokwiowo-jętkową-kleszczowa, nad częścią pn.-wsch. kleszczowo-stolcowa, o dwóch stolcach.

Pokrycie dachowe - nad częścią parterową papa smołowana, na pozostałej części dachówka ceramiczna typu "mnich - mniszka".

Posadzki - piwnice cementowe i z płyt kamiennych, w parterze cementowe, pokryte wykładzinami, parkietem lub lastrico, na piętrze częściowo cementowe, częściowo drewniane pokryte wykładzinami lub terrakotą, w klatce schodowej płyty kamienne.

Schody - zewnętrzne kamienne, jednobiegowe, z murowaną pełną belustradą, w klatce schodowej kamienne, dwubiegowe, na strych kamienne, wachlarzowe, zabiegowe, w bocznej klatce schodowej zabiegowe, murowane.

Otwory okienne różnej wielkości prostokątne, częściowo zakończone półkoliście, w wieży zakończone ostrołukiem, niektóre obramione profilowanymi kamiennymi opaskami, w parterze el. pd. i częściowo wsch. otwory okienne zdwojone ujęte wspólnym obramieniem w formie wspartych na ławach podokiennych kanelowanych pilastrowana niskich cokołach, o licach ozdobionych maskami i rozetami. Pilastry o fantazyjnych kapitelach z dekoracją gróteskową podpierają belkowanie, fryzy wypełnione motywami społeczno-symbolicznymi i roślinnymi /karpie, psy, alegorie: Roztropności, Sprawiedliwości/ o wymowie moralizatorskiej. Na piętrze w el. wsch. pd. i zach. częściowo zachowane obramienia w formie naczółków trójkątnych i półkolistych wspartych na stylizowanych konsolach. Stolarka okienna drewniana krosnowa i półskrzynkowa ze ślemieniem, dwudzielna, w parterze podział na kwatery kamienne.

Otwory wejściowe - prostokątne, ostrołukowe oraz zamknięte odcinkiem łuku, ujęte kamiennymi profilowanymi portalami w el. pd. ujęte dodatkowo parą pilastrowanych dźwigających belkowanie analogicznie do obramień okiennych. Drzwi 2-skrzydłowe, drewniane, klepkowe lub konstrukcji ramowo-płycinowej /głównie we wnętrzach/ niekiedy przeszklone w górnej części..... ciąg dalszy na wkładce nr 1

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Pierwotną siedzibą Rady Miejskiej był Dom Kupców wzniesiony pośrodku placu rynkowego przez Bolesława Rogatkę. Jego istnienie potwierdza XIV wieczne źródła. Prace związane z powiększeniem ratusza ukończono ok. 1480 r., w ich wyniku budynek posiadał już obecną długość oraz elewacje szczytowe. W latach 1500-1504 wzniesiono przylegającą od zachodu wieżę, a w okresie 1522-24 przebudowano wnętrze parteru oraz el. pd. według projektu wybitnego architekta ze Zgorzelca Wendela Roskopfa. Pracami budowlanymi kierował mistrz podpisujący się monogramem "T.L." Hans Richter /?/. W drugim etapie rozpoczętym ok. 1546 przebudowano pomieszczenia piętra, z tego okresu pochodzi również dekoracja malarska Sali Rady oraz klatki schodowej na wieżę.

W latach 1902-1905 architekt H. Poelzig wznosił na miejscu przylegających od pn. kamienic niski podcien handlowy i nową klatkę schodową. Pożar wnętrz w 1945 r. spowodował zniszczenie części sklepień i dachu.

<p>14. Kubatura</p> <p>14 482 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>1609 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>ratusz</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>ratusz</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>1955-58 uzupełnienie pokrycia dachowego, naprawa systemu odwadniającego, rekonstrukcja kamiennych żeber sklepiennych, portali i obramień okien, uzupełnienie blachą hełmu wieży,</p> <p>1970 - projekt kolorystyki i aranżacji wnętrza, odkrycie fresków w Sali Ławy, konserwacja malowideł w latach 1972 -73,</p> <p>1976-77 - remont podcieni, wymiana rynien, rur spustowych i obróbek blacharskich na całości, wymiana pokrycia dachowego,</p> <p>1991-92 - częściowa konserwacja i oczyszczenie elewacji wieży.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Dobry.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokończyć oczyszczenie kamiennych elewacji wieży, uzupełnić ubytki kamienia, - oczyścić elewację pd. z nadmiernie rozrośniętej winorośli, - przeprowadzić konserwację wystroju kamiennego elewacji. 	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Biblioteka

H. Wesemann, Urkunden der Stadt Löwenberg, Löwenberg
1885-87

H. Lutsch, Verzeichnis der Kunstdenkmäler der Provinz
Schlesien, Breslau 1891, Bd. 3, s. 514-523

H. Lutsch, Bilderwerk schlesischer Kunstdenkmäler, Breslau
1903

M. Zlat, Lwówek, Ossolineum 1961, s. 78-120

Führer durch das Rathaus zu Löwenberg, Löwenberg /b.r./
K. Masner, Löwenberg und die Wiederherstellung seines
Rathauses /w:/Löwenberger Zeitung nr 60, 1906

J. Pilch, Zabytki architektury Dolnego Śląska, Ossolineum
1978, s. 154-155

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Krzysztof Kurek 11.1992 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Krzysztof Kurek 11.1992 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Adam Kwiecień 11.1992 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów u autora zdjęć

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładka nr 1 ciąg dalszy opisu, spis ilustracji, fot.
wkładka nr 2 zdjęcia fotograficzne

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
LWÓWEK ŚLĄSKI	RATUSZ	ciąg dalszy opisu, spis ilustracji, fotografie

ciąg dalszy opisu... pkt. 13 Rzut - budynek na planie wydłużonego prostokąta o proporcji boków 1:3, dwutraktowy, z wieżą od zachodu, układ pomieszczeń nieregularny, na dłuższej osi sień, w trakcie przednim ciąg pomieszczeń różnej wielkości w amfiladzie, w pd.-wsch. narożniku obszerna sień na rzucie kwadratu, w trakcie tylnym klatka schodowa wysunięta ryzalitowo oraz niski podcień. Na piętrze w trakcie przednim ciąg pomieszczeń różnej wielkości, z tyłu na osi ciąg komunikacyjny złożony z dwóch sieni i korytarza.

Bryła - rozczłonkowana, 2 kondygnacyjna plus piwnice, nakryta ogromnym dachem od zachodu wysoka 6 kondygnacyjna wieża, zwieńczona barokowym hełmem, w dolnej partii kwadratowa, wyżej cylindryczna, ostatnia partia w formie ośmioboku. W elewacji wsch. i zach. szczytowa, od strony pn. niski parterowy ciąg podcieni /obecnie zabudowany/ i ryzalitowo wysunięta 2 kondygnacyjna klatka schodowa.

Część główna nakryta dachem dwuspadowym, o rozległych, stromych połaciach z lukarnami, ujętymi z boków zdwojonymi szczytami, nad klatką schodową dach dwuspadowy zakończony poligonalnie, nad podcieniami płaski stropodach zasłonięty murkiem attykowym krytym dachówką.

Elewacje: - zach., ujęta parą szczytów o podziałach geometrycznych, prawy szczyt przysłonięty dobudowaną wieżą, przy wieży zadaszone schody na piętro, wieża 1 osiowa, część lewa 3 osiowa, w przyziemiu 2 otwory półkolisty podcieni.

el. pd.-frontowa, 13 osiowa, osie okienne jedynie w części parteru rozmieszczone regularnie, w pozostałych otworach różnej wielkości rozmieszczone nieregularnie, po prawej główny otwór wejściowy, po lewej dobudowana wieża.

el. wsch.- część lewa szczytowa, 4 osiowa, osie rozmieszczone symetrycznie, szczyt z podziałem geometrycznym na prostokątne pola, część prawa kalenicowa 3 osiowa, otwory rozmieszczone niesymetrycznie.

el. pn.- nieregularna, po lewej niewielki geometryczny szczyt przylega doń poligonalny ryzalit klatki schodowej w formie podcienia wspartego na 4 kamiennych kolumnach o fantazyjnych głowicach z motywem lwich masek.

W przyziemiu pozostałej części elewacji parterowy podcień wsparty na arkadach filarowych, powyżej 6 otworów okiennych zakończonych półkoliście, część prawa 2 kondygnacyjna, 3 osiowa, nakryta osobnym dachem, w przyziemiu podcienia /zabudowane/.

Wnętrze - sień główna nakryta sklepieniem sieciowym wspartym na jednym filarze, po prawej "Sala Mieszczkańska", za nią mniejsza sala, obie ze sklepieniem sieciowym oraz wąski korytarz sklepiony krzyżowo, za sienią klatka schodowa na piętro, tu obszerna sień, na prawo korytarz i druga sień z osobnym wejściem z zewnątrz, w trakcie przednim ciąg pomieszczeń zakończony w narożniku pd.-zach. obszerną "Salą Ławy" z dekoracją sgraffitową z przedstawieniem alegorii Sprawiedliwości i Miłosierdzia, postaci biblijnych /Dawid, Salomon, Mojżesz/ i filozofów /Salustiusz, Platon, Erazm z Rotterdamu /?//. Wieża: w parterze loch więzienny, na piętrze pomieszczenia archiwum.

Wypożyczenie: na ścianie pn.-zach. narożnika płaskorzeźba lwa w renesansowym obramieniu z ok. poł. XVI w. przeniesiona z nadbramy lubańskiej, na piętrze klatki schodowej zespół rzeźb z kościoła i klasztoru pofranciszkańskiego: płyta nagrobna ks. Henryka Jaworskiego i jego żony Agnieszki z ok. 1350 r., epitafium Kaspra Seuvusa /zm. 1585 r./ rektora gimnazjum lwóweckiego, epitafium burmistrza Kaspra Zeidlera /zm. 1655 r./, W sieni głównej na parterze - płyta nagrobna Magdaleny Talkenberg /zm. 1605 r./ z pocz. XVII w., płyta nagrobna Krzysztofa von Talkenberg, z ok. 1500 r., popiersie portretowe mistrza "T.L." /Hansa Richtera /?// z ok. 1523 r.

ciąg dalszy na wkładce nr 2

Wkładkę założył: Krzysztof Kurek 11.1992. r.
(imię, nazwisko, data)

u autora zdjęć

Miejsce przechowywania negatywów:

1. Miejscowość
LWÓWEK ŚLĄSKI

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
RATUSZ

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
spis ilustracji, fotografie

c.d.opisu... Instalacje: elektryczna, wod.-kan., gazowa.

Spis ilustracji:

- 1.- narożnik pn.-zach.
- 2.- elewacja zachodnia
- 3.- el. frontowa, południowa
- 4.- portal wejścia głównego
- 5.- fragm. elewacji frontowej
- 6.- obramienie otworów okiennych el. pd.
- 7.- " " " " " " el. pd.
- 8.- elewacja wschodnia
- 9.- elewacja północna
- 10.- ryzalit klatki schodowej
- 11.- wnętrze "Sali Mieszczańskiej"
- 12.- sklep

8

7

9

Wkładkę założył: Krzysztof Kurek 11.1992 r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: u autora zdjęć

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

